

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж рр 68/21
20.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Милице Аксентијевић и Александре Ђорђевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., кога заступа Драган Милановић, адвокат из Вршца, Војнички трг 1, против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, Гимназијска 7, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу Прр1 130/20 од 12.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.5.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Основног суда у Вршцу Прр1 130/20 од 12.03.2021. године у делу става првог изреке којим је обавезана тужена да на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, тужиоцу исплати износ од 264.112,30 динара, са законском затезном каматом од 06.03.2020. године до коначне исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу Прр1 130/20 од 12.03.2021. године у преосталом делу става првог изреке тако што СЕ ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев којим је тужилац АА из ... тражио да се обавезе тужена Република Србија, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву, да му исплати износ од још 504.445,96 динара, који износ представља висину неисплаћеног потраживања тужиоца утврђеног допунским Закључком о листи утврђених и признатих потраживања од 18.10.2011.године, са законском затезном каматом од 06.03.2020.године до коначне исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу, а који износ би се исплатио из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Вршцу Прр1 130/20 од 12.03.2021. године, тако што се ОБАВЕЗУЈЕ тужена Република Србија, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву, да тужиоцу АА из ..., исплати износ од 33.000,00 динара на име трошкова целог парничног поступка, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА из ..., да туженој Републици Србији, Високом савету судства, Привредном суду у Панчеву, на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 6.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, исплати износ од 768.558,26 динара, који износ представља висину неисплаћеног потраживања утврђеног Закључком о листи утврђених и признатих потраживања од 18.10.2011.године, са законском затезном каматом од 06.03.2020. године, као дана подношења тужбе до исплате, умањен за евентуално наплаћене износе по том основу, из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 59.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности, до исплате.

Против првостепене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у целости из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП. Жалбене разлоге је образложила, жалбене предлоге изнела и трошкове другостепеног поступка опредељено тражила.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредаба члана 386. ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18, 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а жалбом тужене се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, које се изјављеном жалбом суштински не доводи у сумњу, тужилац је 06.03.2020. године поднео тужбу у овој парници, ради накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року у стечајном поступку Ст 17/11 који је над стечајним дужником Земљорадничком задругом "ББ" ..., ..., отворен решењем од 30.03.2011. године пред Привредним судом у Панчеву. Решењем Привредног суда у Панчеву Р4 1259/2019 од 30.9.2019. године, исправљеног решењем истог суда Р4 1259/2019 од 16.03.2020.године, усвојен је захтев тужиоца и утврђено да је тужиоцу повређено право на суђење у разумном року у предмету Привредног суда у Панчеву Ст – 17/2011, те је наложено поступајућем судији да у року од четири месеца предузме све мере ради окончања стечајног поступка. Тужилац је бивши радник стечајног дужника. Допунским Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања Привредног суда у Панчеву 2 Ст – 17/2011 од 18.10.2011.године утврђена су потраживања стечајних поверилаца и тужиоцу је признато потраживање разлучног повериоца у укупном износу од 264.112,30 динара. У време отварања стечајног поступка дана 30.03.2011.године, стечајни дужник је био претежно у друштвеној својини, са друштвеним капиталом од 96,61% и задружним капиталом од 3,39%. У досадашњем току стечајног поступка није било намерења поверилаца.

Правилно првостепени суд закључује, након што је на основу савесне и брижљиве оцене доказа у смислу члана 8. ЗПП правилно и потпуно утврдио чињенично стање, да је тужена дужна да накнади штету тужиоцу због повреде права на суђење у разумном року. Полазећи од изложених чињеница, првостепени суд је правилно оценио да је тужбени захтев тужиоца у погледу његовог потраживања основан сагласно одредбама чл. 31. и 32. Закона о

заштити права на суђење у разумном року, имајући у виду да орган тужене, Привредни суд у Панчеву, није благовремено спровео стечајни поступак који је, према одредби чл. 8. Закона о стечају, хитан. Сагласно члану 32. Устава Републике Србије, те члану 155. Закона о облигационим односима - ЗОО који регулише накнаду штете, првостепени суд је правилно закључио да је тужена као правно лице, сходно члану 172. став 1. ЗОО, пасивно легитимисана и у складу са чланом 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року објективно одговорна за обештећење тужиоца као странке у поступку чије право на суђење у разумном року, заштићено чл. 1. и 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чл. 32. и 58. Устава Републике Србије и чланом 10. ЗПП, није поштовано.

Нису основани жалбени наводи тужене да је стечајни дужник организован као земљораднички задруга, па његова имовина има облик задружне својине, што подразумева да се у конкретном случају не ради о правном лицу са већинским друштвеним, односно државним капиталом. Према решењу о отварању стечаја од 30.03.2011.године и пресуди ВКС Прев 369/17 од 10.5.2018.године, већински удео у капиталу стечајног дужника је друштвена својина, а потраживање тужиоца настало је за време док је стечајни дужник пословао капиталом у друштвеној својини, што је потврђено извештајем повереника Агенције за лиценцирање стечајних управника од 14.2.2020. године, да је у моменту отварања стечајног поступка стечајни дужник био претежно у друштвеној својини. По мишљењу другостепеног суда, правилно је првостепени суд утврдио да је Земљорадничка задруга "ББ" у стечају привредни субјект са већинским друштвеним капиталом и правилно закључио да је тужена пасивно легитимисана за накнаду материјалне штете тужиоцу у износу од 264.112,30 динара, утврђеног Допунским Закључком о листи утврђених и признатих потраживања од 18.10.2011.године. Поред тога, стечај спроводи повереник стечајног управника, који је најпре била Агенција за приватизацију, а након измене Закона о стечају, Агенција за лиценцирање стечајних управника - установе надлежне за спровођење стечаја над лицем које је у већинској друштвеној својини према одредби члана 11д Закона о агенцији за приватизацију ("Службени гласник РС" бр.30/01....85/15). Тек ступањем на снагу Закона о задругама ("Службени гласник РС", бр.112/2015) имовина задруга, а тиме и земљорадничке задруге, дефинише се као задружна, док је претходно важећим прописима (који регулишу рад земљорадничких задруга) имовина задруге могла бити у друштвеној својини. Како је у тренутку отварања стечаја 30.3.2011.године стечајни дужник био правно лице са већинским друштвеним капиталом, то је тужена одговорна за штету чија се накнада тражи у овој парници.

Како тужилац, као последицу повреде права на суђење у разумном року, трпи имовинску штету у висини ненаплаћеног потраживања које му је утврђено у стечајном поступку, у које је урачуната и законска затезна камата обрачуната до дана отварања стечајног поступка, сагласно одредби члана 85. став 3. Закона о стечају, то тужена дугује тужиоцу, на тако обрачунато и признато потраживање у износу од 264.112,30 динара и затезну камату и то од када ју је тужилац позвао на исплату, односно од дана подношња тужбе, у смислу члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 324. у вези са чланом 277. ЗОО, како је првостепени суд и одлучио ожалбеним пресудом. Због тога тужена жалбом неосновано побија првостепену пресуду у делу којим је тужиоцу досуђена законска затезна камата на износ главног потраживања од 264.112,30 динара. Основ потраживања тужиоца у овој парници није накнада штете из радног односа, а није ни дуг утврђен у стечајном поступку. У конкретној парници за накнаду имовинске штете ради се о новом захтеву проистеклом из повреде права на суђење у разумном року, који представља ново потраживање. Поред тога, то потраживање није усмерено према стечајном дужнику, већ према туженој Републици Србији јер је она објективно одговорна за имовинску штету

изазвану повредом права на суђење у разумном року.

Неосновано је и указивање тужене да је због забране досуђивања камате на камату, незаконито досуђивање затезне камате на део потраживања утврђеног у стечају који представља обрачунату затезну камату на износ главног дуга, као и да то право тужилац никада не би остварио у стечајном поступку да је предметни стечајни поступак окончан по редовном току ствари. Потраживање које тужилац захтева од тужене у овој парници представља имовинску штету у јединственом новчаном износу, коју је тужилац претрпео неисплатом утврђеног потраживања у стечајном поступку за шта је одговорна тужена, па првостепени суд правилно закључује да тужиоцу припада затезна камата на целокупни износ потраживања, сходно члану 277. ЗОО.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је у овом делу одбио жалбу тужене и првостепену пресуду потврдио у делу којим је тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од 264.112,30 динара, са законском затезном каматом од 06.03.2020. године до коначне исплате, и на основу одредбе члана 390. ЗПП донео одлуку као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, одлука првостепеног суда у преосталом делу става првог изреке побијане одлуке, којом је усвојио тужбени захтев тужиоца и за износ од 504.445,96 динара са законском затезном каматом од 06.03.2020.године, не може се прихватити као правилна, имајући у виду да приликом одлучивања првостепени суд није правилно применио материјално право, на коју примену другостепени суд пази по службеној дужности, конкретно одредбе Закона о заштити права на суђење у разумном року. Наведени износ тужилац потражује на основу решења о наслеђивању Основног суда у Вршцу О 579/14 од 16.06.2014. године којим је оглашен за наследника своје супруге, пок ВВ, такође бивше раднице ЗЗ “ББ” ... Допунским Закључком о листи утврђених и оспорених потраживања од 18.10.2011. године утврђено је потраживање стечајних поверилаца и пок. ВВ је признато потраживање у укупном износу од 504.445,96 динара. Основ потраживања у споровима за накнаду имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року није накнада штете из радног односа, нити је дуг из стечајног поступка, већ је у питању накнада имовинске штете као потпуно ново потраживање проистекло из повреде права на суђење у разумном року, које сада није усмерено према стечајном дужнику, већ према туженој Републици Србији. Имајући у виду да пок. ВВ није у посебном поступку утврђена повреда права на суђење у разумном року, односно тужиоцу и за потраживање у износу од 504.445,96 динара, то не постоји основ да би се тужена Република Србија обавезала на исплату наведеног износа, те је из наведених разлога овај суд преиначио првостепену пресуду у преосталом делу става првог изреке, применом одредбе 394. ст. 4. ЗПП, и одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Не могу се прихватити наводи жалбе тужене да је суд неосновано досудио трошкове тужиоцу јер је он наводно злоупотребио своје право и водио одвојене парнице због повреде права на суђење у разумном року у истом стечајном поступку, најпре за накнаду неимовинске штете, а затим у овом поступку за накнаду имовинске штете. Досуђени трошкови су стварни трошкови тужиоца који је у овој парници био заступан од стране пуномоћника адвоката, у којој суд одлучује, сагласно члану 2. ЗПП, у границама постављеног захтева, сходно успеху парничних странака у спору, а тужилац је у овом поступку успео, па тужиоцу, сходно члану 153. истог закона, припада накнада трошкова за вођење ове парнице. Неосновани су и жалбени наводи тужене да у конкретном случају није било потребе за одржавањем више од једног рочишта, нити за улагањем додатних

поднесака, јер се наводно не ради о сложеној правној ствари. Пре свега, конкретан спор, иако припада групи репетитивних спорова, никако се не може сматрати једноставним. Осим тога, на врсту и број радњи које предузимају парничне странке и суд не утиче само сложеност спора, већ и одређене околности током поступка које производе процесне ситуације, условљавају предузимање одређених радњи и захтевају одређено време. Због тога се радње предузете у овом поступку (више од једног рочишта и једног поднеска) не могу у целисти нити у претежном делу сматрати непотребним или нецелисходним.

Међутим, како је преиначена одлука о главној ствари и захтев тужиоца делимично одбијен, то је применом одредбе члана 401. тачка 3. ЗПП другостепени суд преиначио и одлуку о трошковима парничног поступка у погледу висине досуђених износа, сразмерно успеху у овој парници, те је тужена обавезана да тужиоцу исплати укупан износ од 33.000,00 динара на име трошкова поступка, и то: за састав тужбе и поднесака од 17.03.2020.године и 18.01.2021.године по 6.000,00 динара, за приступ на два одржана рочишта (05.08.2020.године и 12.03.2021.године) по 7.500,00 динара. све у складу са постављеним захтевом тужиоца за накнаду трошкова, одмерено применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, а применом одредаба чл. 154, 163. и 165. став 2. ЗПП.

Одлучујући о захтеву тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, Апелациони суд у Београду је оценио да јој накнада тих трошкова припада, с обзиром на то да је тужена делимично успела у поступку по жалби, па је тужилац обавезан да јој накнади половину трошкова за састав жалбе, тачније 6.000,00 динара, те је применом члана 165. у вези са чланом 153. и 163. ЗПП, одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић